

*Канд. істор. наук, доцент
кафедри історії та мовознавства
І. А. Сніжко*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ЗАЛУЧЕННЯ НОВИХ ФОРМ РОБОТИ МУЗЕЇВ ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У традиційному навчальному процесі вагомою складовою були лекції та семінарські заняття, що відбувались на базі музейних експозицій. Так, студенти УкрДУЗД у межах вивчення курсу «Історія України та української культури» хоча б один раз відвідували Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова. Доведено, що залучення елемента наочності позитивно впливає на процес засвоєння студентами викладеного матеріалу. Заняття в музеї давали чудову можливість візуалізації інформації про історичні події та культурні процеси. Все змінилось з початком епідемії Covid-19, введенням карантинних заходів і запровадженням дистанційної форми навчання. З-поміж іншого довелось відмовитись і від безпосереднього відвідування музею. Але це спонукало до пошуку нових можливостей отримання інформації, у тому числі тієї, що може покращити викладання курсу та зробити засвоєння студентами матеріалу більш цікавим і приємним.

Музейні заклади, як і ЗВО, знайшли нові можливості для роботи під час карантину. Ці нові форми роботи є прийнятними для використання в умовах дистанційного навчання студентів. Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова, з яким багато років плідно співпрацює наш навчальний заклад, запровадив кілька цікавих проєктів, ознайомитись і взяти участь у яких можна на музейному сайті або на YouTube. Зокрема це відеопроєкт «Бачити більше», що складається з серії відеороликів, присвячених історії конкретних експонатів музейної колекції. Тему з історії Київської Русі чудово ілюструє розповідь про походження гривні та появу перших вітчизняних монет. Розповідь про буремний період української революції 1917-21 років доповняють експонати з музейної колекції – кліше для друку банкнот УНР 1918 року та знайомий усім, хто бував у центрі Харкова, танк Mark V – один із перших танків в історії.

Хорошу можливість для поглиблення знань з історії дають факультативи вихідного дня, що відбуваються в ХІМ кілька разів на місяць, у суботу і неділю на платформі zoom. Широка тематика цих занять дозволяє кожному обрати щось цікаве для себе – від світу археології та етнографії до історії козацтва та розвитку української жіночої моди. Зазвичай лекції супроводжуються ознайомленням слухачів з унікальним фондним зібранням музею. Навчатися розважаючись можна, взявши участь в on-line вікторинах за темами «Великдень» або «Народні свята українців». Всі ці заходи безкоштовні та не передбачають попередньої реєстрації, що робить їх доступними для всіх.

Звичайно, ніщо не замінить живого спілкування студента та викладача або живої екскурсії залами музею. Але суворі виклики сьогодення змушують шукати нестандартні рішення, у тому числі в навчальному процесі. Вагомою допомогою як викладачу, так і студенту можуть стати сучасні можливості музеїв, які також зацікавлені в розширенні своєї аудиторії.

*Старший викладач кафедри
історії та мовознавства
М. І. Ситковська*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ВИКЛИК ЧАСУ АБО ВИМУШЕНА НЕОБХІДНІСТЬ

Сучасна освіта розвивається в умовах все наростаючого потоку інформації, глобалізації освітнього простору, взаємопроникнення та гібридизації різних культурних, соціальних і наукових векторів. Усі ці зміни змушують людину постійно нарощувати свій інтелектуальний потенціал, вміти швидко та ефективно орієнтуватися у великому потоці новітніх технологій, розширювати свій загальний і професійний кругозір, вчасно та оперативно реагувати на зміну кон'юнктури і попиту.

Як не потонути в цьому калейдоскопічно змінюваному всесвіті? Як розширити свій кругозір, отримати нову спеціальність або вдосконалити, поглибити вже набуті навички, як пристосувати вже існуючу майстерність і досвід роботи до реального сьогодення, але не переривати при цьому працю, що є для тебе головною і дає тобі засоби для існування? Звичайно, тут на допомогу нам приходять дистанційна освіта, яка через свої особливості пропонує людині безліч можливостей для отримання другої (третьої, четвертої) освіти. Вебінари, майстер-класи, відеоконференції, тренінги, всілякі онлайн-курси – інтернет-простір дає нам багато форм і моделей для набуття бажаного результату.

Але задамося питанням: наскільки ефективним є співіснування у віртуальному просторі того, хто навчає, і того, хто навчається? Доросла, цілком зріла людина, яка чітко знає, що для неї є пріоритетним, як цього досягти і що вона має отримати «на виході», швидко обере найбільш ефективну для себе форму навчання. Але ми говоримо про самодостатню, цілком сформовану і адоптовану людину, яка має чітку цільову установку, вміє сортувати і обробляти надану інформацію, має навички самоосвіти та здатність самотужки довести почату справу до кінця. Крім того, така людина через життєвий досвід здатна виявити некомпетентність або недостатню обізнаність того, хто викладає, і в будь-який час змінити або взагалі припинити навчання. Будемо відвертими, у наш час більшість курсів і тренінгів націлені на «витягування» грошей з гаманців споживачів освітнього контенту. Дуже поширеною є ситуація, коли людина, яка